

УДК 007 : 304 : 070

Пода О.Ю.¹

¹ канд. філол. наук, доц. НУ «Запорізька політехніка»

ХУДОЖНІ ОБРАЗИ ЖУРНАЛІСТОК У ДИСКУРСІ ГЕНДЕРНОЇ ІСТОРІЇ (НА ПРИКЛАДІ СЕРІАЛУ «GOOD GIRLS REVOLT»)

Час від часу в мас-медійному і науковому просторах акцентується на домінанті жіночого складника в журналістській професійній сфері (ураховується навіть університетське навчання на відповідній спеціальності). У більшості випадків жіноче обличчя сучасної журналістики сприймається як певна антигендерна стратегія в дискурсі чоловічого керівництва. Буквально: в університетах учиться дівчача більшість, проте врешті-решт керівниками стають майже одні чоловіки; проте, аби ця теза не була голосливою, мають проводитися постійно оновлювані комплексні міждисциплінарні дослідження. У цьому матеріалі йтиметься про жінку в журналістській професії саме як про цивілізаційний гендерний маркер, адже до певного часу повноцінна професійна реалізація жінки як журналістки була неможлива.

Новітня історія журналістики в різних країнах світу не так часто відстежує розвиток гендерних дискурсів журналістики. Водночас у сучасному дискурсі кіномистецтва представляється все більше кінопродукції, де тема й образ жінки в журналістиці стають центральними і дозволяють сформуванню уявлення про гендерний світ професійної журналістики в різних країнах світу.

У цьому контексті варто звернути увагу на серіальний продукт від «Tristar Television» і «Amazon Video» – «Бунт хороших дівчат» («Good Girls Revolt», 2015, 1 сезон, 10 серій). Жанрові маркери різні: йдеться про історичну драму, історико-драматичний серіал тощо; це історії дівчат і жінок, які працюють у відомому американському журналі в 1960-х роках (за сюжетом – «News of the Week»).

В основі сюжету – книга відомої американської журналістики Лінн Повіч «Бунт хороших дівчат: як жінки з «Newsweek» подали до суду на своїх босів і змінили робоче місце» («The Good Girls Revolt: How the Women of Newsweek Sued Their Bosses and Changed the Workplace», 2012).

Лінн Повіч – одна з 46 жінок зі «News of the Week», які поскаржились до Комісії з рівних можливостей працевлаштування на заборонну політику «News of the Week» щодо професійної журналістської реалізації жінок.

Один з центральних конфліктів фільму вибудовується навколо політики часопису щодо ненадання жінкам права працювати на посадах журналісток. Здобута вища освіта не забезпечувала право дівчат і жінок працювати за фахом. Редакція «News of the Week» не сприяла професійній жіночій кар'єрі. Диплом коледжу чи університету – це тільки шанс влаштуватися на роботу помічницями журналістів (якими працювали чоловіків) або їх асистентками. Такою була традиція часопису і змінювати її ніхто не мав наміру. Окрім цього, у фільмі актуалізувалися питання розвитку феміністичного руху, антирасової боротьби.

Рудоволоса хіппі Патті (Патріція) Робінсон (акторка Женев'єва Енджелсон), багатійка-білявка Джейн Холландер (акторка Анна Кемп), їх заміжня подруга зі стереотипним розумінням ролі жінки в тогочасному суспільстві й родині Сінді Рестон (акторка Ерін Дарк) – центральні жіночі образи серіалу. Їхній соціальні, економічні й родинні статуси не відігравали жодної ролі в призначенні на посаду журналістки чи репортерки.

У фільмі досить влучно передається атмосфера «вивільнення» жіночої особистості в руслі феміністичного руху: це здатність на соціальний протест, відстоювання своїх прав, пізнання себе через соціальні і сексуальні жіночі практики, через розв'язання особистих і сімейних проблем.

Окрім названих вище жіночих образів, варта уваги постать Елеонор Холмс Нортон (акторка Джон Брайант) – відомої в Америці правозахисниці. Завдяки її зусиллям більшість жінок із «News of the Week» заявили про свої

професійні права. Цей кінообраз можна зчитувати й метафорично: йдеться про права і положення в Америці жінок різних рас, з різним кольором шкіри тощо. Елеонор – антипод місіс Бурхард (власниці журналу), яка не пристає на пропозицію жіночої половини часопису дозволити працювати на журналістських посадах. Шокуючи і водночас красномовно звучать її фрази: «О! Ні! Ні! ...Краще собі око пробити олівцем! Це так скучно!»; «Дівчатка хочуть чоловічими справа займатися?»

Гендерна парадигма жіночих образів не є однорідною. Подібною є й ситуація з гендерними чоловічими репрезентаціями – це різні погляди чоловіків на жіночі питання в 60-х роках ХХ століття: кожний з них по-своєму реагує на бажання жінок бути рівними в царині професії (головний редактор – Еван Фінес Вудхаус (актор Кріс Діамантополос), молодий і перспективний Дуглас Роудс (актор Хантер Перріш), старший за всіх і досвідченіший Уїльям Макфедден (актор Джим Белуші) та ін.

Авторам фільму вдалося зробити його не тільки гостропроблемним (боротьба жінок за свої права не була показовою, вона була свідомим соціальним викликом, реальністю тих часів), але й відтворити атмосферу тогочасся (мова, діалоги, костюми, зачіски, інтер'єри, автомобілі тощо).

Одна з героїнь пояснює редактору Фінну, що саме об'єднує жінок у спільній боротьбі: «Жінки розуміють, що інші жінки також не знаходять спокою. Можливо, усі хочуть різного, але в підсумку, одного й того самого, – шансу. Тому вони створюють плем'я, в якому розуміють одна одну...»

Сучасний світовий художній кіноконтент може виступати прийнятною ілюстрацією теми боротьби жінок-журналісток за свої права в історії журналістики Європи й Америки (що може використовуватися в дослідницькому науковому і навчальному університетському дискурсах), а також сприяти побудові позитивного іміджу журналісток і журналістів на прикладному рівні масової комунікації.